

KOVÁŘKA VNÁŠÍ DO ČERNÉHO ŘEMESLA LEHKOST A SVĚTLO

Umělecká kovářka a sochařka Christine Habermann von Hoch se nedávno vrátila z USA, kde prezentovala své umění a přednášela o životě a díle svého slavného otce Alfreda Habermanna. Sama jde úspěšně v jeho stopách a její díla z kovu najdeme na mnoha místech Evropy.

TEXT: Barbora Janečková ■ FOTO: Kamila Návratová, Paul Boulay, Christine Habermann von Hoch, archiv

Pohádka O statečném kováři všichni známe. Jaká by byla pohádka o vás?

Byla by plná světlé symboliky. Já jsem taková světlá kovářka. Archetypální představa kováře Héfaista je spojená s nějakým tmavým, drsným prostorem, možná i podzemím. Kovařina taková je, kov je surový materiál a jeho zpracování se odehrává kolem výhně. Svým spirituálním přístupem se ale snažím tyto dva světy propojovat. Chci do práce s kovem dostat i světlo tím, že například vytvářím průhledy, pracuji s hrou světla a stínu nebo přímo do soch osvětlení zabudovávám. Tím chci celou tu energii a symboliku železa posouvat.

Jak se cítíte jako žena v prostředí, které bylo vždycky vnímáno jako mužské?

Ta kovářská profese je skutečně hodně maskulinní a vyžaduje sílu a výdrž. Já se do kovu snažím i tak dostat tu ženskou lehkost, eleganci a spiritualitu. Některé moje sochy váží kolem tuny, ale pořád mají jakýsi ženský nádech. Každopádně já mám železo v krvi a navazuji na to, co se v naší rodině dědilo z otce na syna.

Díky tatínkovi Alfredu Habermannovi jsem vyrostla v kovářském prostředí a celá léta jsem ho mohla pozorovat při práci.

Takže dokážete odhadnout, jaký materiál a jakou velikost díla zvolit, aby se vůbec dalo dopravit na místo určení?

Já se snažím splynout s materiálem od začátku procesu. Už při navrhování vím, co si můžu výtvarně i po technické stránce dovolit. To je velký dar, který mi tatínek předal. Taky mě naučil různé techniky zpracování kovu, a to mi neuvěřitelně pomáhá. Díky tomu vím, co, kdy a kde budu potřebovat, kdy si musím pomoci třeba nějakými zdviháky. Moje tvorba však zahrnuje nejen rozměrné objekty do exteriérů, ale i menší sochy a obrazy do interiérů, včetně designových prvků do architektury jako světla a zábradlí.

Vy díky své práci hodně cestujete. Co vás na cestách nejvíc inspiruje?

Já se ráda nechám vést konkrétní krajinou, spiritualitou místa, poznávám

Christine zdědila lásku k černému řemeslu po svém otci a učiteli Alfredu Habermannovi

Klanění tří králů, klášter Neustift
nedaleko jihotyrolského Brixenu

Portál Svatý Jeruzalém v kostele
sv. Vavřince v Norimberku

města, historii i příběhy lidí. Mám ráda jižní Tyrolsko a Itálii, kde jsem i studovala. Na cestách mě zajímá umění a design, spoustu se toho dozvím prostřednictvím sakrálních památek, různých ceremoniálů nebo míst posledního odpočinku. Jsou to hodně emocionální zážitky, které mě ovlivňují a inspirují. Promítám je pak do svého díla, které zrcadlí příběh místa i příběh toho, kdo si dílo objednal.

Kdybychom si při letním putování Evropou chtěli některá vaše díla prohlédnout, kam byste nás pozvala?

Mohli byste se podívat třeba kousek od Brixenu, kde je mezi historickými budovami a středověkými zahradami kláštera Neustift umístěno moderně pojaté „Klanění tří králů“. Je to velkoformátový ocelový betlém, který symbolizuje tři náboženství světa. Nebo si zajedte do Norimberku, kde jsem pro kostel sv. Vavřince vyrobila portál „Svatý Jeruzalém“. Tvoří ho symbolických 144 otvorů na čajovou svíčku. Nedávno jsem se tam byla po letech znovu podívat a byla jsem ohromená, že dílo, které jsem vytvořila, si žije už svým vlastním životem. Lidé tam chodí a zapalují svíčky a je tam neuvěřitelně krásná atmosféra.

Je nějaké další místo v Evropě, ke kterému máte speciální vztah?

Určitě. Zmínila bych kovářské město Ybbsitz v Rakousku, které je součástí turistické trasy Eisenstraße. Zde jsme žili po roce 2000, tatínek zde působil poslední roky života. Svou tvůrčí energií dopomohl místu k mezinárodnímu věhlasu. Právě tady je pochován, na jeho počest jsem vytvořila originální náhrobek z kombinace kované oceli, plátkového zlata, skla a žuly. Od té

doby přikládám mnohem větší význam náhrobním plastikám a věnuji se jim ve své tvorbě.

Emocionální zážitky promítám do svého díla, které zrcadlí příběh místa i příběh toho, kdo si dílo objednal.

Vy jste se dostala pracovně i do Japonska. Zaujaly vás zdejší tradiční zbraně?

Musím říct, že japonská technika výroby mečů a katanů je naprosto fascinující. To různé zpracování oceli i umělecké ztvárnění mě opravdu zaujaly, i když jsem se do té doby o zbraně moc nezajímala. Díky svému synovi, kterého

Kovaný portrét Alfréda Habermanna

naopak meče zajímají, jsem tomu začala věnovat více pozornosti.

Půjde ve vašich stopách jako další kovář v rodu Habermannů?

Uvidíme, ještě je malý, má teprve čtyři roky a jeho sestra osm let. Rozhodně jsou oba výtvarně nadaní. Ráda bych k nim při výchově přistupovala podobně, jako jsem to zažila já se svým tatínkem. Inspirovat je, ukázat jim na cestách muzea, architekturu, umělecká díla různých kultur, ale nechat jim svobodu. Já jsem v dětství dobře malovala a později jsem studovala sochařskou školu, ale uvnitř jsem cítila, že to železo mám v sobě hluboko zakořeněné.

Můžeme vaše díla vidět i někde v Česku?

Určitě ano. V Praze, Opavě, Příboře, Hranicích na Moravě nebo třeba v Lipníku nad Bečvou. Tam je na náměstí

socha Tilia, kterou jsem s kolegou Tasoovským dokončila podle návrhu mého tatínka. Ve zdejších kulturním domě je také moje osvětlení. My jsme s tatínkem měli k Lipníku velmi blízký vztah, protože je úzce spjatý s hradem Helfštýn.

Právě na Helfštýně váš tatínek s Marcelou Kleckerovou založili mezinárodní setkání uměleckých kovářů. Je to vaše srdcovka?

Samozřejmě! Tatínek říkával: Když jsi nebyl na Hefaistonu, nejsi kovář! I v době bez internetu šířil věhlas akce po celém světě a přilákal sem umělecké kováře z mnoha zemí různých kontinentů. Všichni jsou fascinováni touto atmosférou i krásným prostředím a rádi se sem vrací. Když jsem teď v Americe na kovářské konferenci vykovala jeho portrét, kolegové kováři byli až dojatí. Hned si jeho tvář vybavili a sdíleli se mnou mnoho příhod, které s ním zažili.

Christine s tatínkem na Hefaistonu

K řemeslu ji vedl od malička

SOUTĚŽ o 3x rodinné vstupné na Hefaiston

OD KTERÉHO ROKU PROBÍHÁ FESTIVAL HEFAISTON?

- a) od srpna roku 1982
- b) od července roku 1980
- c) od srpna roku 1985

Vstupenky na třídní festival získají autoři správných odpovědí, které přijdou jako 30, 100. a 140. v pořadí.

Odpovědi se jménem, poštovní adresou a telefonním číslem pošlete na soutez-zluty@regiojet.cz do **5. 8. 2024**. Do předmětu e-mailu napište **HEFAISTON**.

HEFAISTON na hradě Helfštýn 23.-25. 8. 2024

Mezinárodní setkání uměleckých kovářů se koná od 80. let. Tato zpočátku komorní akce o několika účastnících si zanedlouho vydobyla významné celosvětové renomé. Nyní se jí účastní až 600 kovářů z celého světa, kteří představují řemeslo formou instalací, živé kovářské tvorby a přednášek, jiné přijíždí za inspirací.

hefaiston-helfstyn.cz

Kde teď žijete a tvoříte?

Teď jsem zakotvila v Příboře, kde dokončuji stavbu nového ateliéru a kovářny. Vytvářím zde díla jak pro české, tak pro zahraniční klienty. Ráda bych z ateliéru udělala i místo pro umělecké setkávání. Celé město Příbor, rodiště Sigmunda Freuda, stojí za návštěvu. Je zde krásná nová Galerie Jane McAdam Freud, kde jsem měla nedávno velkou výstavu, a pro zdejší Lucernu – Dům s duší jsem vytvořila svítidla a zábradlí.

Takže Morava je teď vaším domovem?

Doma jsem tam, kde jsou milí lidé a mám příležitost tvořit. Vyrůstala jsem na různých místech v různých zemích, ale Českou republiku vnímám jako místo, kde jsem nejvíce zakořeněná. Před pár lety jsem zjistila, že část mých předků pochází z ostravského regionu a byli spjatí s ocelárnami. Když jsem byla poprvé v Dolních Vítkovicích, to industriální prostředí plné kontrastů mě doslova okouzlo. Železo prostě máme v krvi už celé generace. ■

CHRISTINE HABERMANN VON HOCH

Výtvarnice, designérka a umělecká kovářka, autorka mnoha oceňovaných děl z kovu. Dcera známého výtvarníka a uměleckého kováře prof. Alfreda Habermanna (1930–2008) žije v moravském Příboře, kde dokončuje svůj nový ateliér a kovářnu.

www.kovarka.com